

Numri i lëndës: KSC-CC-2026-34

Për: Dhomën e Specializuar të Gjykatës Kushtetuese
Gjykatës Vidar Stensland
Gjykatës Rumen Nenkov
Gjykatës Pjotr Hofmanski

Administratore: Dr Fidelma Donlon

Data: 15 September 2026

Parashtrues: Mbrojtja

Gjuha e origjinalit: Anglishte

Klasifikimi: Publik

PROKURORI I SPECIALIZUAR

k.

PJETËR SHALËS

**Kërkesë Referuese drejtuar Panelit të Gjykatës Kushtetuese në lidhje me Shkeljen
e të Drejtave Themelore të z. Shala të Garantuara nga Neni 31 i Kushtetutës së
Kosovës dhe Neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut**

Zyrës së Prokurorit të Specializuar

Kimberli P. Uest

Mbrojtja e Pjetër Shalës

Zhan-Lui Zhilisen

Hedi Auini

Mbrojtjes së Viktimave

Sajmon Loz KC

Maria Raxhievska

I. HYRJE

1. Në bazë të neneve 31 dhe 113(7) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës ("Kushtetuta"), nenit 49(3) të Ligjit nr. 05/L-053 për Dhomat e Specializuara dhe Zyrën e Prokurorit të Specializuar ("Ligji") dhe rregullave 4 dhe 20 të Rregullores së Punës së Dhomës së Specializuar të Gjykatës Kushtetuese ("Rregullorja e DHSGJK-së"), Mbrojtja e z. Pjetër Shala ("Mbrojtja") parashton këtë Kërkesë Referuese. Z. Shala ankohet për shkelje të të drejtave të tij të garantuara nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut ("KEDNJ"), si rezultat i Vendimit të Panelit të Gjykatës Supreme mbi Kërkesën e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë (Vendimi i Kundërshtuar"), me të cilin u rrëzuan të gjitha Pikat e ngritura nga Mbrojtja.¹

II. HISTORIKU PROCEDURAL

2. Më 16 korrik 2024, Trupi Gjykses I e shpalli z. Shala fajtor për krimet e luftës të ndalimit arbitrar, torturës dhe vrasjes së paligjshme, dhe e dënoi atë me 18 vjet burgim, duke llogaritur kohën e kaluar në paraburgim.²
3. Më 29 nëntor 2024, Trupi Gjykses lëshoi Urdhrin për Zhdëmtim kundër z. Shala, ku, ndër të tjera, urdhëroi z. Shala të paguante shumën e zhdëmtimit prej gjithsej 208.000 eurosh, për të cilën është përgjegjës.³
4. Më 14 mars 2025, z. Shala dorëzoi Dosjen e Apelit kundër Urdhrit për Zhdëmtim, dhe më 19 mars 2025, versionin e korrigjuar të saj.⁴

¹ KSC-SC-2025-06, PL002-F00009, Vendim mbi Kërkesën e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë, 25 qershor 2026 ("Vendimi i Kundërshtuar").

² KSC-BC-2020-04, F00847, Aktgjykim dhe Dënim me Një Shtojcë Konfidenciale, 16 korrik 2024.

³ KSC-BC-2020-04, F00866, Urdhër për Zhdëmtim kundër Pjetër Shalës, 29 nëntor 2024 ("Urdhri për Zhdëmtim"), para. 239 (a)-(f).

⁴ KSC-CA-2024-03, F00049, Version i Korrigjuar i Dosjes së Apelit të Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim me Shtojcën Publike 1, 19 mars 2025.

5. Më 14 korrik 2025, Paneli i Apelit la në fuqi verdiktet e fajësisë së z. Shala për krimet e luftës të ndalimit arbitrar, torturës dhe vrasjes së paligjshme, ndërkohë që miratoi pjesërisht Pikat 7, 12 dhe 14 të apelit të z. Shala.⁵ Gjithashtu, Paneli i Apelit prapësoi pjesërisht verdiktet e fajësisë së tij për Pikat 1 dhe 3 dhe anuloi dënimet e dhëna për Pikat 3 dhe 4, duke i dhënë atij një dënim të rishikuar me 13 vjet burgim, duke i llogaritur kohën e kaluar në paraburgim.⁶
6. Më 29 janar 2026, Paneli i Apelit lëshoi Vendimin mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, me të cilin la në fuqi Urdhrin për Zhdëmtim në tërësi.⁷
7. Më 29 prill 2026, Mbrojtja parashtroi Kërkesën për Mbrojtje të Ligjshmërisë ndaj Vendimit mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim.⁸
8. Më 25 qershor 2026, Paneli i Gjykatës Supreme lëshoi Vendimin mbi Kërkesën e Pjetër Shalës për Mbrojtje të Ligjshmërisë, me të cilin rrëzoi kërkesën në tërësi.⁹
9. Më 1 korrik 2026, Mbrojtja dorëzoi Kërkesën për Zgjatje të Afatit për Dorëzimin e Kërkesës Referuese në Gjykatën Kushtetuese.¹⁰
10. Më 3 korrik 2026, Dhoma e Specializuar e Gjykatës Kushtetuese ("DHSGJK") zgjati deri më 15 shtator 2026 afatin për dorëzimin prej Mbrojtjes të Kërkesës Referuese në Gjykatën Kushtetuese.¹¹

⁵ KSC-CA-2024-03, F00847, Aktgjykim i Apelit, 14 korrik 2025 ("Aktgjykim i Apelit").

⁶ Aktgjykim i Apelit, paras. 934, 935.

⁷ KSC-CA-2024-03, F00073, Vendim mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, 29 janar 2026, para. 176 ("Vendimi mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim").

⁸ KSC-SC-2025-06, PL002-F00001, Kërkesë e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë ndaj Vendimit mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim me Shtojcën Publike 1, 29 prill 2026 ("Kërkesa e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë").

⁹ Vendimi i Kundërshtuar, para. 81.

¹⁰ KSC-CC-2026-34, F00001, Kërkesë e Mbrojtjes për Zgjatje të Afatit për Dorëzimin e Kërkesës Referuese Gjykatës Kushtetuese, 1 korrik 2026.

¹¹ KSC-CC-2026-34, F00003, Vendim mbi Kërkesën e Pjetër Shalës për Zgjatje të Afatit për Dorëzimin e Kërkesës Referuese në Gjykatën Kushtetuese, 3 korrik 2026.

III. PRANUESHMËRIA

11. Në bazë të nenit 113(7) të Kushtetutës, nenit 49(3) të Ligjit dhe rregullës 20(1) të Rregullores së DHSGJK-së, një individ mund të parashtojë kërkesë referuese në DHSGJK për shkelje nga Dhomat e Specializuara të të drejtave dhe lirive individuale të tij të garantuara nga Kushtetuta e Kosovës, nëse plotësohen dy kushte:
- (i) individ i t'i ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të parashikuara në ligj në lidhje me shkeljen e pretenduar të të drejtave të tij; dhe
 - (ii) kërkesa referuese të jetë dorëzuar brenda dy muajsh nga data e njoftimit të vendimit përfundimtar në lidhje me shkeljen e pretenduar.
12. Kërkesa Referuese ka të bëjë me të drejtat themelore të z. Shala të garantuara nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së.
13. Kërkesa Referuese është e pranueshme duke pasur parasysh se: (i) z. Shala i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të disponueshme pas Vendimit të Panelit të Gjykatës Supreme mbi Kërkesën e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë, ku u rrëzuan të gjitha Pikat e ngritura nga Mbrojtja¹²; (ii) z. Shala është viktimë e drejtpërdrejtë e shkeljes së të drejtave të tij të garantuara nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së; dhe (iii) Kërkesa Referuese është parashtruar para DHSGJK-së brenda dy muajsh – plus 20 ditët shtesë të miratuara nga DHSGJK-ja – nga data e njoftimit të vendimit përfundimtar në lidhje me shkeljen e të drejtave të z. Shala, konkretisht, 15 shtatori 2026.
- A. Z. Shala i ka shteruar të gjitha mjetet juridike
14. Në fazën aktuale të procesit, Ligji nuk lejon apele të tjera e as mjete juridike të jashtëzakonshme apo të zakonshme për shkeljen e lartpërmendur të të drejtave

¹² Vendimi i Kundërshtuar, para. 81.

të z. Shala. Z. Shala – për faktin se paraqiti kërkesë për Mbrojtje të Ligjshmërisë, e cila më pas u rrëzua në tërësi – i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të disponueshme.¹³

B. Statusi si viktimë i z. Shala

15. Gjykata Kushtetuese e Kosovës i ka interpretuar dispozitat kushtetuese në lidhje me të drejtat dhe liritë themelore në një mënyrë që është në përputhje me jurisprudencën e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (“GJEDNJ”), sipas nenit 53 të Kushtetutës.¹⁴ Në lidhje me statusin si viktimë të parashtruesit, jurisprudenca e konsoliduar e GJEDNJ-së kërkon që “individit në fjalë duhet të jetë në gjendje të tregojë se ai ose ajo është ‘ndikuar drejtpërdrejt’ nga masa për të cilën ankohet”¹⁵ dhe se “duhet të ekzistojë një lidhje mjaftueshëm e drejtpërdrejtë midis parashtruesit dhe dëmit që ai konsideron se ka pësuar për shkak të shkeljes së pretenduar”.¹⁶
16. Z. Shala është ndikuar drejtpërdrejt nga Vendimi i Kundërshtuar, ku Paneli i Gjykatës Supreme rrëzoi argumentet e z. Shala të ngritura në këtë Kërkesë Referuese.

¹³ Vendimi i Kundërshtuar, para. 81.

¹⁴ KSC-CC-2022-14, F00009, Vendim mbi Kërkesën Referuese të Jakup Krasniqit në lidhje me Ligjshmërinë e Akuzës së Ndërmarrjes Kriminale të Përbashkët dhe Kërkesën Referuese të Kadri Veselit në lidhje me Vendimin e Panelit të Apelit për Kundërshtimet ndaj Juridiksionit të Dhomave të Specializuara, 13 qershor 2022, para. 45, që i referohet Aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese, KI 207/19 të 10 dhjetorit 2020 (5 janar 2021), para. 109; KI 195/19, 5 maj 2021, para. 94; KI 12/19, Aktvendim për Papranueshmëri, 10 prill 2019, para. 38; *Gëzim dhe Makfire Kastrati kundër Gjykatës Komunale në Prishtinë dhe Këshillit Gjyqësor të Kosovës*, KI 41/12, Aktgjykim, 25 janar 2013, para. 58.

¹⁵ ECtHR, *Kalfagiannis and Pospert v. Greece*, no. 74435/14, 9 June 2020, para. 40, referring to *British Gurkha Welfare Society and Others v. the United Kingdom*, no. 44818/11, 15 September 2016, para. 50; *Association des amis de Saint Raphaël et de Fréjus et autres v. France* (dec.), no. 45053/98, 29 February 2000; *Dayras and Others and the association “SOS Sexisme” v. France* (dec.), no. 65390/01, 6 January 2005; and *Grande Oriente d’Italia di Palazzo Giustiniani v. Italy* (no.2), no. 26740/02, 31 May 2007, para. 20.

¹⁶ ECtHR, *Kalfagiannis and Pospert v. Greece*, para. 44, referring to *Gorraiz Lizarraga and Others v. Spain*, no. 62543/00, ECHR 2004-III, para. 35.

17. Duke marrë parasysh pasojat e vazhdueshme të shkeljes së të drejtave të z. Shala dhe në përputhje me jurisprudencën përkatëse të GJEDNJ-së,¹⁷ shkeljet e përshkruara duhet të korrigjohen. Për këtë arsye, shqyrtimi i Kërkesës Referuese është aktualisht i përligjur. Korrigjimi i drejtpërdrejtë dhe në kohë janë aspekte kyçe të efektshmërisë të së drejtës së z. Shala për mjet juridik.¹⁸

IV. THEMELËSIA

ANKESA 1: ATIJ NUK IU DHA MUNDËSI EFEKTIVE PËR TË KUNDËRSHTUAR BAZËN PËRFUNDIMTARE TË ZHDËMTIMEVE

18. Z. Shala ankohet për shkelje të të drejtës së tij për gjykim të drejtë të garantuar nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, si rezultat i mosdhënies së një mundësie realisht efektive për të kundërshtuar bazën faktike dhe ligjore të përgjegjësisë civile të tij, pasi procedurat kërkonin që ai të kundërshtonte vendimin për zhdëmtimet përpara se konstatimet penale mbi të cilat u bazua shprehimisht vendimi të bëheshin përfundimtare, dhe si rezultat i mungesës së arsytimit të duhur ligjor nga Paneli i Gjykatës Supreme në lidhje me argumentin e z. Shala se prapësimi i konstatimeve përbënte ndryshim të rëndësishëm të tablosë faktike dhe kontekstuale relevante për vlerësimin e përgjegjësisë së z. Shala.
19. Z. Shala iu kërkua të formulonte kundërshtimin e tij ndaj Urdhrit për Zhdëmtim përpara se konstatimet faktike dhe ligjore mbi të cilat u bazua shprehimisht ai urdhër të bëheshin përfundimtare, ndërkohë që ndryshimi i

¹⁷ *Shih, ndër të tjera*, KSC-CC-2022-18, F00004, Vendim mbi Kërkesën Referuese të Pjetër Shalës drejtuar Panelit të Gjykatës Kushtetuese në lidhje me të Drejtat Themelore të Garantuara nga Nenet 30 dhe 31 të Kushtetutës së Kosovës dhe Neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, 22 gusht 2022 (konfidencial), para. 18, që i referohet ECtHR, *Osmanov and Husseinov v. Bulgaria* (dec.), nos. 54178/00 and 59901/00, 4 September 2003.

¹⁸ ECtHR, *Bezymyannaya v. Russia*, no. 21851/03, 22 December 2009, para. 21 (në lidhje me të drejtat e garantuara sipas nenit 6 të KEDNJ-së). *Shih gjithashtu Mandić and Jović v. Slovenia*, nos. 5774/10 and 5985/10, 20 October 2010, para. 107; *Melnik v. Ukraine*, no. 72286/01, 28 March 2006, para. 68 (në lidhje me të drejtat e garantuara sipas nenit 3 të KEDNJ-së).

mëpasshëm i këtyre konstatimeve nuk i dha atij mundësinë përkatëse për të paraqitur kundërshtim plotësisht të bazuar në informacion ndaj përgjegjësisë që rrodhi prej atyre konstatimeve. Për më tepër, z. Shala iu kërkua të kundërshtonte juridikisht përgjegjësinë e tij civile ndërkohë që njëkohësisht mbronte veten nga akuzat penale për të cilat nuk ishte marrë ende vendim e që bazoheshin në të njëjtën bazë faktike. Kjo krijoi vështirësi strukturore në paraqitjen e provave dhe argumenteve të tij në lidhje me zhdëmtimet, pasi qëndrimet që mund të ndihmonin kundërshtimin e tij ndaj përgjegjësisë civile, mund të dëmtonin mbrojtjen e tij nga akuzat penale, përpara se apeli mbi themelësinë e Aktgjykimit të merrte formë përfundimtare.

20. Urdhri për Zhdëmtim, i cili ishte i lidhur me konstatimet faktike dhe ligjore të bëra në Aktgjykim, u lëshua më 29 nëntor 2024.¹⁹ Mbrojtja ishte e detyruar të dorëzonte Njoftimin për Apelim të Urdhrit për Zhdëmtim deri më 29 janar 2025, ndërsa Aktgjykimi i Apelit mbi themelësinë e Aktgjykimit u lëshua vetëm më 14 korrik 2025 – muaj pas afatit të dorëzimit të Njoftimit për Apel dhe Dosjes së Apelit të Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, ku kjo e fundit duhej të dorëzohej më 14 mars 2025.
21. Paneli i Apelit vuri në dukje se z. Shala kishte parashtruar apel kundër Urdhrit për Zhdëmtim dhe, rrjedhimisht, konstatoi se ai nuk ishte dëmtuar, dhe e rrëzoi pretendimin e z. Shala se Urdhri për Zhdëmtim duhej të ishte lëshuar pas shpalljes së Aktgjykimit të Apelit.²⁰ Ky arsyetim i gabuar u pranua më pas nga Paneli i Gjykatës Supreme.²¹ Gjithashtu, Paneli i Gjykatës Supreme vuri në dukje se Paneli i Apelit mori parasysh dhe reflektoi mbi konstatimet e bëra në Aktgjykimin e Apelit për të përcaktuar nëse ndonjë prej atyre konstatimeve kishte ndikuar te Urdhri për Zhdëmtim, që u lëshua para Aktgjykimit të

¹⁹ Urdhri për Zhdëmtim, para. 86.

²⁰ Vendim mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, para. 71.

²¹ Vendimi i Kundërshtuar, para. 47, 52.

Apelit.²² Megjithatë, kjo nuk është e barabartë me dhënien Mbrojtjes të mundësisë për të bërë parashtrime në lidhje me pasojat e nxjerrjes së mëvonshme të atij Aktgjykimi. Këto janë dy aspekte të ndryshme dhe të ndara nga njëra-tjetra. Pyetja që shtrohet është, çfarë mundësie procedurale pati z. Shala për t'iu përgjigjur pasojave të Aktgjykimit të Apelit? Përgjigja është – asnjë dhe procesi i mëpasshëm i apelimit jo domoshmërisht mund të korrigjojë problemin thjesht me shqyrtimin prej panelit të apelit të zhvillimeve të mëvonshme.

22. Sipas jurisprudencës së GJEDNJ-së, e drejta për gjykim të drejtë përfshin të drejtën e palëve për të paraqitur çdo vërejtje që ata e gjykojnë të rëndësishme për çështjen. Qëllimi i KEDNJ-së është garantimi i të drejtave që nuk janë teorike apo joreale, por praktike dhe të efektshme, dhe kjo e drejtë nuk mund të konsiderohet efektive vetëm në qoftë se vërejtjet “dëgjohen” dhe merren parasysh si duhet nga gjykata.²³ Rrjedhimisht, ekzistenca e të drejtës formale për apelim, nuk përcakton në vetvete se apeli ishte mjet juridik i efektshëm, në qoftë se parashtruesit i është kërkuar ta formulojë apelin para se të përcaktohet baza faktike dhe ligjore e përgjegjësisë së kundërshtuar dhe në qoftë se ai më pas nuk mund të bëjë parashtrime ku trajtohen ndryshime të rëndësishme të asaj baze. Në çështjen aktuale, apeli nuk mund të konsiderohet proceduralisht i drejtë vetëm sepse Paneli i Apelit dispononte materialin përkatës – Aktgjykimin e Apelit. Zotit Shala duhej t'i ishte dhënë një mundësi e njëmendtë për t'u shprehur në lidhje me të.
23. Pasojat e këtij arsytimi të gabuar janë reale. Sikurse vuri në dukje z. Shala në Kërkesën për Mbrojtje të Ligjshmërisë, Paneli i Apelit pranoi ‘peshën e krimeve’ si “konstatim kontekstual” për të kuptuar shkallën e dëmit.²⁴ Rrjedhimisht,

²² Vendimi i Kundërshtuar, para. 47.

²³ ECtHR, *Perez v. France*, no. 47287/99, 12 February 2004, para. 80.

²⁴ Vendim mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, para. 168.

prapësimi i konstatimeve në lidhje me dy viktimat e ndalimit arbitrar dhe pesë viktimat e torturës – për të cilat Paneli i Apelit u shpreh se ishin “pothuajse një e treta e numrit të viktimave në lidhje me këtë pikë”²⁵ – duhej po kështu të ishte konsideruar si “konstatim kontekstual” që ndikon në përcaktimin e përgjegjësisë së z. Shala për zhdëmtimet. Megjithatë, z. Shala nuk pati mundësi ta paraqiste këtë vërejtje para Kërkesës për Mbrojtje të Ligjshmërisë, pasi kjo mund të bëhej vetëm pas shpalljes së vendimit të formës së prerë mbi fajësinë nga Paneli i Apelit.

24. Gjithashtu, Paneli i Gjykatës Supreme e trajtoi prapësimin e konstatimeve lidhur me shtatë viktimat vetëm si çështje që kishte të bënte me nëse ato viktima ishin pikërisht ato, dëmi i shkaktuar të cilave krijoi bazën e drejtpërdrejtë të Urdhrit për Zhdëmtim.²⁶ Paneli nuk trajtoi argumentin e specifik të z. Shala se prapësimi i konstatimeve që përfshinte pothuajse një të tretën e viktimave përbënte një ndryshim të rëndësishëm të tablosë faktike dhe kontekstuale relevante për vlerësimin e përgjegjësisë së z. Shala, veçanërisht duke qenë se vetë Paneli i Apelit ishte mbështetur vetë në peshën dhe rrethanat e krimeve si elementë kontekstualë.²⁷ Mosshqyrtimi i këtij argumenti specifik e privoi z. Shala nga një vendim i arsyetuar për një aspekt relevant që ndikon në shkallën e përgjegjësisë civile të tij dhe shkeli të drejtën e z. Shala për vendim të arsyetuar, të garantuar nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së.

ANKESA 2: MOSDHËNIA E ARSYEVE TË MJAFTUESHME LIDHUR ME FUSHËVEPRIMIN E SHKAKËSISË DHE PËRGJEGJËSINË PERSONALE PËR ZHDËMTIMET

²⁵ Aktgjykimi i Apelit, para. 934.

²⁶ Vendimi i Kundërshtuar, para. 46.

²⁷ Kërkesa e Mbrojtjes për Mbrojtje të Ligjshmërisë, para 21.

25. Z. Shala ankohet për shkelje të të drejtës së tij për gjykim të drejtë të garantuar nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, si rezultat i mosdhënies prej Panelit të Gjykatës Supreme të arsyeve të mjaftueshme që tregojnë se si lidhja midis krimit dhe dëmit përcakton kuadrin konkret të përgjegjësisë individuale të z. Shala për dëmin dhe për humbjet konkrete të akorduara kundër tij.
26. Edhe duke pranuar kornizën e DHSK-së që përcakton raportin midis krimit dhe dëmit, pyetja që shtrohet në nivel kushtetues është nëse Paneli i Gjykatës Supreme shpjegoi mjaftueshëm lidhjen ligjore dhe faktike midis krimeve për të cilat z. Shala u shpall fajtor dhe kategorive të dëmit për të cilat ai u urdhërua të kompensojë viktimat. Z. Shala parashtroi se Paneli nuk e bëri këtë.
27. Formulimi ligjor se viktimat duhet të kenë pësuar dëm “si rezultat i drejtpërdrejtë i një krimi”, përcakton lidhjen përkatëse juridike. Ky formulim, megjithatë, nuk i jep përgjigje çdo pyetjeje të mëpasshme të domosdoshme për përcaktimin e shumës, të cilën është përgjegjës për të paguar një person konkret i shpallur fajtor.
28. Paneli i Apelit pranoi se viktimat që kërkojnë zhdëmtime duhet të vërtetojnë shkallën dhe masën e dëmit të pësuar dhe lidhjen shkakësore midis krimit dhe dëmit.²⁸ Megjithatë, kjo nuk i jep përgjigje pyetjes tjetër se a vërtetuan provat se dëmi konkret për të cilin u akordua kompensim, përfshihet në fushëveprimin e shkakësisë së krimit dhe, rrjedhimisht, në përgjegjësinë personale të z. Shala? Ky dallim është veçanërisht i rëndësishëm kur dëmi shtrihet në një periudhë të gjatë kohe dhe kur vetë provat evidentojnë gjendje të shëndetit që kanë ekzistuar më parë apo që nuk kanë lidhje me krimin.
29. Vetë arsyetimi i Trupit Gjykses tregon rëndësinë e këtij aspekti. Në lidhje me gjendjen shëndetësore të W04733-shit, Trupi Gjykses pranoi se jo të gjitha

²⁸ Vendimi mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, para. 72.

aspektet e përkeqësimit të gjendjes së tij shëndetësore ndër vite ishin rezultat i drejtpërdrejtë i krimeve. Megjithatë, ai konstatoi se brutaliteti i krimeve dhe gjendja e W04733-shit pas kthimit në shtëpi mund të “kenë pasur efekt përkeqësues” në shëndetin e tij.²⁹ Paneli i Apelit u mbështet në këtë arsyetim.³⁰

30. Ekzistenca e një efekti të ushtruar mund të vërtetojë marrëdhënien shkakësore, por, megjithatë nuk përcakton vetvetiu shkallën e humbjes financiare rezultuese apo shumën të cilën personi i shpallur fajtor është personalisht përgjegjës për ta paguar. Rrjedhimisht, mangësia kushtetuese qëndron në mungesën e arsytimit të mjaftueshëm lidhur me hapin e ndërmjetëm midis i) krimin të konstatuar në aktgjykimin penal; ii) dëmit konkret të pësuar nga viktima; iii) gjendjes shëndetësore të mëparshme apo të mëpasshme që ndikon te dëmi; iv) shkallës në të cilën krimi shkaktoi apo përkeqësoi dëmin përkatës; dhe v) shkallës rezultuese të përgjegjësisë personale të z. Shala për zhdëmtimet.
31. Pa këtë arsyetim, përfundimi rrezikon të bjerë në një qerthull: meqenëse z. Shala u shpall fajtor për krimin përkatës dhe meqenëse viktima më pas pësoi dëm, dëmi trajtohet si përgjegjësi e z. Shala për zhdëmtimet, pa shpjeguar mjaftueshëm vlerësimin e ndërmjetëm shkakësor.
32. Paneli i Gjykatës Supreme rrëzoi argumentin e Mbrojtjes pasi vlerësoi se ajo nuk kishte ofruar argumente të mëtijshme mbështetëse për interpretimin e gabuar prej paneleve të nenit 22(1) të Ligjit dhe rregullës 2 të Rregullores, nuk kishte cituar jurisprudencë në mbështetje të interpretimit të vet, dhe arriti në përfundimin se z. Shala thjesht nuk ishte pajtuar me interpretimin e bërë nga Trupi Gjykses dhe Paneli i Apelit.³¹ Ky arsyetim megjithatë nuk i jep përgjigje ankesës më specifike kushtetuese lidhur me zbatimin e parimit të shkakësisë ndaj përgjegjësisë për zhdëmtimet e caktuara. Shqetësimi i z. Shala nuk ishte

²⁹ Urdhri për Zhdëmtim, para. 200.

³⁰ Vendimi mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, para. 147-149.

³¹ Vendimi i Kundërshtuar, para. 60-61.

thjesht se shprehja “krim dhe dëm” ishte ligjërish e pasaktë. Shqetësimi ishte se përdorimi i këtij formulimi kishte çuar në shqyrtim të pamjaftueshëm të marrëdhënies midis i) krimeve për të cilat z. Shala u shpall fajtor; ii) dëmeve konkrete të evidentuara në Urdhrin për Zhdëmtim; dhe iii) shkallës në të cilën ato dëme mund t’u atribuoheshin krimeve e jo shkaqeve të tjera.

33. Në këtë aspekt, Paneli i Gjykatës Supreme e trajtoi kundërshtimin e z. Shala si mospajtim abstrakt lidhur me standardin e zbatueshëm ligjor, në vend që të shqyrtonte nëse standardi, pas përcaktimit të tij, ishte zbatuar në mënyrën e duhur për dëmet individuale që përbënin bazën e shumave të zhdëmtimit.
34. Rrjedhimisht, z. Shala parashton se Vendimi i Kundërshtuar shkeli nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së, pasi Paneli i Gjykatës Supreme nuk trajtoi mjaftueshëm aspektin thelbësor se si parimi i shkakësisë midis krimit dhe dëmit u përkthye në përgjegjësi individuale të z. Shala për shumat e zhdëmtimit të akorduara për dëmet konkrete.

ANKESA 3: MOSDHËNIA E ARSYEVE TË MJAFTUESHME DHE JOARBITRARE PËR SHUMAT E ZHDËMTIMIT TË AKORDUAR PËR SHPENZIMET MJEKËSORE

35. Z. Shala ankohet për shkelje të të drejtës së tij për gjykim të drejtë të garantuar nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, si rezultat i arsyetimit të pamjaftueshëm dhe arbitrar për shumat e akorduara të zhdëmtimit për shpenzimet mjekësore.
36. Pasi Trupi Gjykses vendosi se dorëzimi i provave për shpenzimet mjekësore ishte i panevojshëm në rrethanat e kësaj çështjeje gjyqësore,³² ai gjithsesi, duke vënë në peshore mundësitë, duhej të kishte shpjeguar pse provat e mbetura

³² Urdhri për Zhdëmtim, para. 179.

vërtetuan ekzistencën dhe shumat e përcaktuara për zhdëmtimin e shpenzimeve mjekësore që kishin lidhje me krimet.

37. Paneli i Apelit pranoi se, në rrethana të përligjura, dëshmia e viktimës mund të ketë vlerë të mjaftueshme provuese edhe pa dokumente mbështetëse. Megjithatë, ai e trajtoi këtë aspekt si çështje që ishte në diskrecionin e Trupit Gjykses.³³
38. Më pas, Paneli i Gjykatës Supreme arriti në përfundimin se Trupi Gjykses kishte marrë parasysh një sërë provash për marrjen e vendimit në lidhje me shpenzimet mjekësore.³⁴ Z. Shala argumenton se ky përfundim nuk trajton mjaftueshëm mangësinë konkrete në arsyetim të evidentuar në proces.
39. Trupi Gjykses konstatoi se, në rrethanat e kësaj çështjeje gjyqësore, nuk ishte kusht që të dorëzoheshin të dhëna për shpenzimet e trajtimeve mjekësore, duke pasur parasysh dhe kohën që kishte kaluar.³⁵ Kjo megjithatë nuk e shmang kriterin për vlerësimin e dëmit të pretenduar sipas standardit të zbatueshëm të vërtetimit. Në Urdhrin për Zhdëmtim për shpenzimet mjekësore të W04733-shit u caktua shuma prej 30.000 eurosh.³⁶ Në provat e çështjes gjyqësore përfshihen vlerësime të shpenzimeve mjekësore, ndër to dhe prova nga W04733 dhe W03/04. Paneli i Apelit vëren se W04733 dhe W03/04 ofruan vlerësime për shumat e shpenzimeve, ku një prej tyre arriti deri në 150.000 euro.³⁷ Ekzistenca e këtyre vlerësimeve nuk vërteton se shuma prej 30.000 eurosh ishte shumë e provuar. Rrjedhimisht, pyetja që shtrohet është: pse 30.000 euro?

³³ Vendimi mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, para. 143-145.

³⁴ Vendimi i Kundërshtuar, para. 75.

³⁵ Urdhri për Zhdëmtim, para. 179.

³⁶ Urdhri për Zhdëmtim, para. 196, 200, 239.

³⁷ Vendimi mbi Apelin e Mbrojtjes kundër Urdhrit për Zhdëmtim, para. 145 ku citohet Urdhri për Zhdëmtim, para. 200, poshtëshënimi 348, që i referohet Kërkesës së Viktimave për Zhdëmtime, para. 52.

40. Kriteri kushtetues për dhënien e arsyeve nuk kërkon saktësi matematikore, dhe gjykatat mund të ushtrojnë diskrecionin e tyre kur përcaktimi i saktë i shumave është i pamundur, megjithatë, vetë ushtrimi i diskrecioni duhet të jetë i arsyetuar. Kur një gjykatë përcakton një shumë të caktuar bazuar në një sërë provash, ajo duhet të japë arsye të mjaftueshme që bëjnë të qartë pse ajo shumë gjykohet e drejtë, e arsyeshme dhe e mbështetur në prova. Kjo është veçanërisht e rëndësishme pasi Trupi Gjykses pranoi se jo të gjitha aspektet e përkeqësimit të shëndetit të W04733-shit ishin shkaktuar drejtpërdrejt nga krimet.³⁸ Trupi Gjykses megjithatë arriti në përfundimin se krimet mund të kishin pasur efekt përkeqësues në shëndetin e tij.³⁹ Rrjedhimisht, në arsyetim duhej të ishte dhënë një shpjegim se si përkeqësimi i konstatuar i gjendjes shëndetësore u përkthye në shumën konkrete të akorduar.
41. Paneli i Gjykatës Supreme u shpreh se nuk i takonte atij të përcaktonte nëse Trupi Gjykses pati prova të mjaftueshme, në bazë të të cilave u përcaktuan shumat e shpenzimeve mjekësore, pasi kjo do të përbënte vlerësim faktik jashtë mandatit të tij.⁴⁰ Sidoqoftë, ankesat e z. Shala nuk u kufizuan në mjaftueshmërinë e provave. Z. Shala evidentoi specifikisht mangësinë në arsyetim: as Trupi Gjykses dhe as Paneli i Apelit nuk shpjeguan mjaftueshëm pse në mungesë të mbështetjes me të dhëna të shpenzimeve për trajtimet mjekësore, provat përmbushën standardin e zbatueshëm të vertetimit dhe përligjen shumat e akorduara.
42. Paneli i Gjykatës Supreme iu përgjigj ankesës duke vënë në dukje se Trupi Gjykses ishte mbështetur në “një sërë provash të tjera”.⁴¹ Megjithatë, kjo nuk e zgjidh këtë aspekt. Fakti që u morën parasysh grupe të ndryshme provash nuk

³⁸ Urdhri për Zhdëmtim, para. 200.

³⁹ Urdhri për Zhdëmtim, para. 200.

⁴⁰ Vendimi i Kundërshtuar, para. 75.

⁴¹ Vendimi i Kundërshtuar, para. 75.

tregon domosdoshmërisht se në vendim u shpjegua pse këto grupe provash përcaktuan shumat e akorduara. Gjykata mund të vlerësojë shumë prova dhe prapëseprapë të mos japë arsyetim të mjaftueshëm për përfundimin e nxjerrë prej atyre provave. Arsyetimi i Panelit të Gjykatës Supreme faktikisht e shndërroi ankesën lidhur me mjaftueshmërinë e arsytimit gjyqësor në një ankesë të ndaluar lidhur me mjaftueshmërinë faktike të provave.

43. Rrjedhimisht, z. Shala parashtron se arsyetimi që mbështet akordimin e shumës së zhdëmtimit prej 30.000 eurosh për shpenzimet mjekësore nuk përmbush kriteret e nenit 31 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së.

V. PËRFUNDIM

44. Bazuar në sa më lart, Mbrojtja i kërkon DHSGJK-së të pranojë shkeljet e të drejtave themelore të z. Shala dhe kërkon (i) anulimin, në masën e nevojshme, të Vendimit të Kundërshtuar pasi në të refuzohen ankesat kushtetuese; dhe (ii) kthimin e çështjes një paneli kompetent për rishqyrtim, në përputhje me kriteret kushtetuese të përcaktuara nga DHSGJK-ja.

Numri i fjalëve: 3872

Paraqitën me respekt,

/nënshkrimi/

Zhan-Lui Zhilisen

Mbrojtës i Specializuar

/nënshkrimi/

Hedi Auini

Bashkëmbrojtës

E martë, 15 shtator 2026

Hagë, Holandë